

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński

w sprawie **M.P.**

skazanego za przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt 2 k.k.
w zw. z art. 280 § 2 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw.
z art. 4 § 1 k.k. oraz art. 280 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 listopada 2025 r.,

wniosku skazanego

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 6 lutego 2024 r., sygn. akt II AKa 21/23,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 14 października 2022 r., sygn. akt III K 34/22

oraz sygnalizacji zaistnienia podstaw do wznowienia postępowania z urzędu

postanowił:

**1. stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania
z urzędu,**

**2. na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówić w pozostałym
zakresie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec
jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

M.P. pismem z dnia 20 października 2025 r. (data prezentaty Biura Podawczego SN) wniósł o wznowienie postępowania zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 lutego 2024r., sygn. akt II AKa 21/23, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 14 października 2022r., sygn. akt III K 34/22. Skazany w uzasadnieniu wniosku zasygnalizował wystąpienie bezwzględnych przyczyn odwoławczych w postaci nienależytej obsady sądu (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) oraz braku udziału obrońcy wyznaczonego z urzędu w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy (art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.). Ponadto skazany podniósł szereg różnego rodzaju okoliczności, w tym proceduralnych, jak rozpoznanie sprawy pod jego nieobecność i utrudniony w trakcie postępowania kontakt z jego obrońcą (tj. naruszenie art. 6 EKPC prawo do rzetelnego procesu), brak dostępu do akt sprawy, nie rozpoznanie składanych przez niego wniosków dowodowych, zaniechanie uzyskania od skazanego wyjaśnień, „*sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego*”. Ponadto skazany podniósł wadliwość dokonanej w sprawie kwalifikacji prawnej, niewspółmierność orzeczonej kary, działanie w ramach obrony koniecznej oraz inne niezwiązane z meritem sprawy okoliczności.

Pismo to zostało zarejestrowane w Izbie Karnej Sądu Najwyższego jako wniosek sygnalizujący w przedmiocie wznowienia postępowania z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wznowienie postępowania z przyczyn wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić wyłącznie z urzędu, wobec czego strona nie jest uprawniona do złożenia wniosku o wznowienie postępowania powołującego się na tego rodzaju uchybienia. Strona może natomiast – na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. – zasygnalizować sądowi dostrzeżone uchybienie tego rodzaju (uchwała Sądu Najwyższego z 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 5, poz. 48).

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że podnoszona przez skazanego kwestia nienależytej obsady sądu była już przedmiotem badania Sądu Najwyższego i zakończyła się wydaniem zarządzenia z dnia 30 lipca 2025 r. stwierdzającym brak podstaw do wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego (sygn. akt III KO 110/25). Odnotować jednocześnie należy, że

zarzut dotyczący wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. został podniesiony w postępowaniu kasacyjnym, w którym Sąd Najwyższy – oddalając kasację jako oczywiście bezzasadną - nie stwierdził sygnalizowanego przez obrońcę skazanego uchybienia (sygn. III KK 491/24).

Na podstawie analizy przebiegu postępowania toczącego się zarówno przed Sądem Okręgowym, jak i przed Sądem Apelacyjnym stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie nie zachodzi również bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Orzekanie pomimo braku obrońcy jako bezwzględna przyczyna odwoławcza dotyczy dwóch sytuacji: pierwsza zachodzi wówczas, gdy oskarżony nie miał obrońcy w przypadkach wskazanych w art. 79 § 1 i 2 oraz art. 80 – tj. zapewnionej obrony obligatoryjnej, druga zaś występuje, gdy obrońca nie uczestniczył w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2025, art. 439).

Warto zauważyć, że skazanemu wyznaczono obrońcę z urzędu w toku postępowania przygotowawczego (k. 151). Z akt sprawy wynika także, że obrońca z urzędu skazanego był obecny na wszystkich terminach rozprawy, zarówno przed sądem pierwszoinstancyjnym, jak i sądem odwoławczym, stawiał się również na ogłoszenie wyroków sądów obu instancji. Skazany natomiast był doprowadzany na terminy rozpraw, z wyjątkiem rozprawy odwoławczej, która odbyła się 23 stycznia 2024 r., kiedy skazany odmówił jego doprowadzenia z zakładu karnego, pomimo że był wówczas zdolny do udziału w czynnościach procesowych (k. 1243, t. X). W rezultacie twierdzenia skazanego dotyczące naruszenia prawa do obrony nie znajdują żadnego uzasadnienia i pozostają w sprzeczności z wynikami analizy akt sprawy. Dodać należy, że sam skazany – poza zdawkowym wskazaniem braku udziału obrońcy w czynnościach postępowania – nie przedstawił żadnych konkretnych okoliczności mogących potwierdzić podnoszone przez niego uchybienie, nie wskazał też etapu postępowania, w którym przyczyna ta miała wystąpić.

Nie budzi wątpliwości, że ze względu na rangę prawa do obrony jego realizacja musi mieć charakter rzeczywisty, a nie jedynie formalny, a jej celem jest

zapewnienie oskarżonemu możliwie najkorzystniejszego rozstrzygnięcia. Ocena sytuacji procesowej zaistniałej w niniejszej sprawie nie pozwala jednak na stwierdzenie, że w sprawie doszło do podnoszonego przez skazanego naruszenia prawa do obrony. Ubocznie należy też zauważyć, że skazany dysponował pełną możliwością zgłaszania w toku postępowania wszelkich zastrzeżeń dotyczących sposobu prowadzenia jego obrony, z której to możliwości przecież skorzystał wnioskując o zmianę obrońcy z urzędu (k. 1160, t. IX).

W konsekwencji sygnalizowane przez skazanego naruszenie prawa do obrony dotyczy w istocie błędów w procedowaniu sądów obu instancji, zwłaszcza że wskazanej bezwzględnej przyczyny odwoławczej wcześniej skazany nie komunikował (tj. w sprawie o sygn. akt III KO 110/25), a aktualnie obok rzekomego wystąpienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, skazany odwołuje się do okoliczności nie stanowiących podstaw wznowieniowych (art. 540, 540a i b k.p.k.). Należy bowiem wyraźnie podkreślić, że skazany nie przedstawił żadnych okoliczności, że w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, pojawiły się nowe fakty lub dowody, które mogłyby uzasadniać istnienie przesłanek wznowienia postępowania przewidzianych w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Zamiast tego skazany usiłuje podważyć ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz ustalenia stanu faktycznego, a nadto wskazuje na szereg innych okoliczności, które również nie mogą stanowić podstaw wznowieniowych.

Nic nie stoi natomiast na przeszkodzie, aby skazany sformułował skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, skoro dostrzegł już wcześniej taką możliwość i podjął ku temu odpowiednie czynności. Tymczasem jednak nie doszło do wydania orzeczenia organu międzynarodowego, które miałoby związek z podstawą wydanego wobec niego orzeczenia albo świadczyłoby o potrzebie wznowienia wobec niego postępowania.

W konsekwencji na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. należało odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności, zaś w zakresie naruszenia prawa do obrony stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

Z tych względów, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[a.t]